

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

In memoria lui Gozdu.

In scopul ca ultimele mele dispozițiuni în decurgerea vremii să nu se dea uitărei, dispun, ca acest testament al meu la 9 Februarie după calendarul vechiu, ca în ziua născuturii mele, să se cetască în toate bisericile ortodoxe parohiale.

Testamentul lui Gozdu.

Lucrul de durată scurtă trece, și asupra omenilor numai după mărtea lor se pronunță posteritatea fără de reserve.

Aceste cuvinte le a adresat Emanuel Gozdu în testamentul său soției sale ca dorințe ultime privitoriu la modul cum se fie astrucate ale lui rămășițe pământesci.

In asemenea cerc de idei ne frământăm noi în momentele aceste, când am tradus din textul original ugunesc testamentul lui Gozdu, spre a-l pune în a lui întregitate sub ochii cetitorilor nostri.

Generațiunea de ași nu mai cunoșce pe Emanuel Gozdu, nu-l cunosc nici acei tineri, cari cu stipendii din fundațiunea lui Gozdu studiază pe la institutele de învățământ.

Testamentul lui este dat uitării viața lui nu mai servese de oglindă generațiunii de ași, numai servese de îndreptariu nici pentru viața ei ca cetățeni și membri ai bisericii, nici pentru ciasul de despărțire, când mai ales datoriu este fiecare om, să și descopere ultima sa voință.

In cercul de idei ale lui Gozdu cu privire la ceremonialul înmormântării ne aflăm și noi în momentele aceste, când am tradus testamentul lui.

Asupra omenilor numai după mărtea lor se pronunță posteritatea fără de preocupățiune.

Trebuie să moră omenii mari.

Atunci amuțese limba clevețitorului, se închide ochiul, care în toate faptele a vădit numai egoism și interes personal, se moie inima, care n'a putut răbda superioritatea altei minți, nobleța altei inimi, toate cele pământesci, toate cele isvorite din patimi dispar și judecata cea drăptă se pronunță asupra Cuviosului, care s'a mutat la cele vecinice.

A trebuit să moră și fericitul Gozdu, a trebuit să fie chemat înaintea feței Domnului, ca lumea română fără preocupățiune să-l pōtă judeca.

Și lumea a rămas uimită.

Om mare în viață, român mare între toate împregiurările, mai ales mare ortodox între românii ortodoxi, Emanuel Gozdu numai după mărtea sa a închis gurile aceluia, cari până era în viață îl declarau de eșit din sinul națiunii române.

De ani 28 rămășițele lui pământesci zac în cimiteriul din Pesta, de ani 28 an de an sute de tineri studiază din munificența Marelui mecenat Gozdu, an de an de ani 28 națiunea, biserica este înavuțită cu harnici bărbați, cari au crescut ocrotiți de fundațiunea lui Gozdu.

De ani 28 odichnesce în cimiteriul din Pesta.

Până ași nu avem o biografie a acestui mare mecenat.

Scim multe despre sōrtea fundațiunii lui.

Scim, că a cădūt în mâni bune, oneste, scim, că bărbați mari ai bisericii nōstre între altele și-au pus de problemă a vieții lor de a delătura multele pedeci, cari s'au pus în calea acestei fundațiunii, și posteritatea cu litere de aur va înregistra în anele acestei fundațiunii numele bărbaților, cari dela începutul fundațiunii acesteia au fost tot în reprezentanță, sunt și ași, și au pus fundațiunea pe bazele solide de ași.

Scim, că ași fundațiunea se apropie la 2 milioane.

Scim, că anual se împarte ca stipendii suma de preste treizeci de mii (30,000) floreni.

Scim, că reprezentanța în nobila nisuiță de a fructifica mai bine venitele fundațiunii, de a realiza mai cu scop menifițiunea ei, lucră în direcțiunea de a se institui în Budapesta un internat pentru ocrotirea stipendiștilor din fundațiunea Gozdu.

Scim, că peste ani 22 beneficiile fundațiunii se vor estinde și asupra preoșilor și învățătorilor din metropolia nōstră și asupra tinerilor, cari vor studia artele.

Nu avem însă până ași o biografie a Marelui Mece-

Din o biografie bine lucrată — și în decursul vremii, în ani 28 o biografie a fericitului se potē scrie — din biografia lui am vedea, căți omeni mari ne-au dat nouē familiile macedo-române, venite aici spre a întări elementul românesc, spre a întări ortodoxia în aceste părți ale elementului românesc.

Șaguna, Gozdu, Mocsanyi, tot atâtea nume ilustre, cari și-au identificat eul propriu cu viața popoului român, și cari în inima popoului român ortodox, și au asigurat titlu de vecinică recunoscință.

Tot ce a avut Gozdu ne a lăsat nouē românilor ortodoxi.

Un lucru a cerut dela noi.

Să nu i-se dea uitărei testamentul și acesta nu pentru sine o a făcut Gozdu, ci pentru scopurile națiunii și ale bisericii.

In fie-care an la 9 Februarie după calendarul vechiu se i se cetască testamentul în fie-care biserică parohială.

Aușindu-l credincioșii se vor îndemna și ei la asemenea fapte bune, căci nimica nu pătrunde mai afund la inima omului, ca amintirea faptei bune.

De ani 20 sum aici în Sibiu, și odată nu am aușit cetindu-se în biserica catedrală testamentul fericitului Gozdu.

Pōte așa s'a urmat și în alte biserici din arhidieceșana nōstră.

Despre celelalte diecese în necunoscință de cauză nu vorbesc.

Suntem datori să respectăm voința ultimă a unui om, care totă averea sa o a dat națiunii.

Suntem datori să respectăm voința ultimă a lui Gozdu spre a înlesni calea, ca și alți omeni, pre cari bunul Dumnezeu i-a înălțat ca pre Gozdu; i a dăruit cu bunurile sale lumesci ca pre Gozdu, i-a luminat cu lumina minții ca și pre Gozdu; pre cari a omenilor preocupățiune i n-socotesce

și i trage prin tină, precum nesocotit și batjocorit a fost și cel mai mare între românii de atunci, Marele Gozdu, suntem datori să respectăm voința ultimă a lui Gozdu spre a înlesni calea ca și alții să urmeze faptelor lui.

Deși testamentul fericitului Gozdu s'a tradus și publicat românesc în „Telegraful Român” din anul 1870 în numărul 8. 9. 10.; deși la cassa fundațiunii lui Gozdu se află la original alăturată și o traducere românescă, noi totuși am făcut o nouă traducere despre care credem, că față cu cele de acuma 28 de ani, va avē și ea partea sa cea bună.

Intrăm în intențiunile fundatorului, și din pietate am scris ce am scris, din pietate publicăm la acest loc testamentul lui ca la 9 Februarie deși nu în biserici, să pōtă fi cetit testamentul fericitului Gozdu, spre zidirea spirituală a credincioșilor nostri.

Testamentul lui Gozdu.

Pentru cazul morții mele următoarele informațiuni si expresiunea dorinței mele din urmă servesc de cinosură jurisdicțiunilor civile, soției mele, rudeniilor mele, și tuturor aceluia, pre cari voese să-i împărtășesc din rămășul meu.

Orice valōre, cari a de tōte, că afară de meu, și se află ori în lada mea, ori pentru contragerea vre unui împrumut provēdute cu girul meu sunt depuse la vreun institut de bani, totă averea mișcătoare, care se află în locuința mea, în casa mea și în curtea mea de afară: precum sunt mobilele de casă, totfelul de vase, argint, aur, petrii scumpe, cai, vite, trăsuri, carē, unelte, tōte sortile de stat ori private, cari s'ar afla în lada mea de fer, în fine hărțile de valōre, cari ar fi provēdute cu giră de a mea proprie, încă până sum în viață sunt proprietatea soției mele Melania născută Dumtsa, de aceea ele se nu fie luate în conscripțiune.

Dacă între actele mele s'ar afla documente privitoare la pretensiunea mea de patru mii (4000) floreni față cu massa concursuală a lui Ioan Poynar, acele față cu massa rămășului se se considere de nule, de ôrece acea pretensiune a mea încă mai de mult o am donat tuturor copiilor lui Ioan Poynar.

Despre averea mea proprie dispun după cum urmeză.

1. Din rămășul meu mai nainte de tōte se se asigure douăsprezece mii (12000) floreni v. a. pe sēma copiilor Iuliei Mandrino măritate Petru Margaritovici, a ficei după sora primei mele soții Anastasia Pometta, din interesele acestei sume se se dea lui Michail Mandrino până la mărtea lui anual trei sute șesedece și șese (366) floreni v. a. în rate treilunare, celelalte interese se se pună în cassa de păstrare din Pesta spre a se înmulți cele douăsprezece mii floreni testați sub punctul acesta, și se se capitalizeze până atunci, până când din copiii Iuliei Mandrino va ajunge care-va etatea legală (majorenitatea); dacă într'aceea s'ar întēpla să moră Michail Mandrino, atunci tōte interesele douăsprezece mii se se pună spre fructificare în cassa de păstrare din Pesta. Când vre una din fetele Iuliei Mandrino prin căsătorie — sēu fiul ei devenind majoren — vor fi îndreptățiți de a și primi proprietatea lor în cale legală — dacă va mai fi în viață Michail Mandrino, atunci pentru asigurarea alimentării lui din întreg capitalul de douăsprezece mii și din interese

sele capitalizate în decursul timpului se se pună la o parte șese mii (6000) floreni v. a. din aceste șese mii de floreni după modalitatea de mai sus se se dea lui Michail Mandrino interesele de șese, tōtă cealaltă sumă apoi se se împartă în atâtea părți, căți copii va avē atunci Iulia Mandrino, și partea, ce vine pe sēma celui majoren, se se estradea aceluia în timpul cel mai scurt posibil, înse așa, ca prin erogățiunea acesta se nu se stîrbescă lăsamēntul în cazul, când în el nu s'ar afla bani gata; partea ce mai rămâne pentru copiii ceialalți se se înmulțescă prin capitalizare, și acesta se se continue până la maiorenitatea lor, de sine se înțelege, că la împărțire întreg capitalul crescut și cu capitalizarea intereselor totdeuna se împarte în atâtea părți cāti sunt copiii, cari încă nu și-au primit partea, copiii care vine împărțit la urmă primescă întregă suma ce a mai rămas dimpreună cu tōte interesele ei.

Dacă înse va muri Michail Mandrino, suma de șese mii (6000) floreni v. a. rezervată pentru intertențiunea lui tot după prin cipiele espuse mai sus se se împartă în părți egale între toții copiii Iuliei Mandrino fiind că aceea sumă din capul locului este proprietatea lor. Dacă vre-unuia dintre copiii încă în viață fiind eu i-aș da partea statorită în punctul acesta, partea aceea e a se computa în lăsamēntul testat tuturor copiilor Iuliei Mandrino.

crie prin intevenirea executorilor mei testamentari numiți mai jos tōtă averea mea imobilă, hărțile mele de valōre, pretensiunile mele asupra lăsamēntului Mauriciu Ernst, frații Vilibald și Virgil Bogdanovic, Laurentiu Marczibanyi, cele asupra lui Alesiu Fényes, asupra consoților Balez și Nark, asupra lui Antoniu Rotenbiller și asupra consoților Martin Kozzalek, cari decă la mărtea mea se vor afla în posesiunea mea, vor forma lăsamēntul meu; din venitul aceluia se se solvescă interesele detoriilor mele și ratele obligate în cassa de păstrare din Pesta, apoi se se repareze bunurile mele în cât o ar reclama conservarea lor; în fine se se solvescă interesele de șese după cele 12,000 fl. testați în punctul prim pe sēma copiilor Iuliei Mandrino.

3. Socia mea, născută Melania Dumtsa după detragerea sarcinilor amintite în punctul al doilea, se aibă întreg venitul curat ce mai rămâne până când va purta numelē meu, însă la cazul — care abia se pōte presupune — când acel venit curat nu ar da anual suma de șese mii (6000) floreni, se i-a ca intertențiune viduală venitul întreg; la cazul când venitul ar trece peste suma de șese mii (6000) floreni, suma ce trece peste șese mii (6000) se se folosescă spre depurarea detoriilor mele și a legatului de 12000 fl. din punctul prim.

4. Decă iubita mea soție ar pași la a două căsătorie, în loc de intertențiune viduală se i se solvescă din venitul meu șesedece de mii (60000) floreni v. a.; în scopul solvirei acestei sume, decă iubita mea soție nu ar voi să aștepte până se vor vindē realitățile mele imobile cu preț convenabil, se se zalogescă la vre un institut de credit hărțile mele de valōre până atunci, până când realitățile se vor pute vindē în mod convenabil; la punctul acesta fac atentă pe iubita mea soție și o rog, asemenea și pe executorii mei testamentari, să nu se grabescă cu vinderea pământurilor mele de mare estensiune de lângă drumul de fer, căci după a lor favorabilă pozițiune prețul lor la tōtă întēmplarea va cresce. La cazul, când iubita

Stofă de mătase pentru mirese 65 cr.

până la fl. 14.65 de metru, — precum și mătase—Henneberg neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru — în cele mai moderne țesături, colori și desinuri. Se expediază la particulari în casă franco și liber de vamă. Mostre cu întărire la poșta. Fabricile G. Henneberg (lifer. ces. și reg.) Zürich. [4] 2

Nr. 27/898.

[32] 1-3

CONCURS.

Devenind vacantă parochia de cl. II. Cristian din protopresbiteratul Branului se escrie prin această concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în Telegr. Român.

Emolumentele împreunate cu această parochie sunt 600 fl. 50, după-cum se poate vedea din specificarea comitetului parochial în ședința ținută la 30 Decembrie 1897.

Doritorii de a ocupa această parochie au a-și așterne rugărilor lor la subscrisul oficiu instruite conform legii în termenul sus indicat.

Oficiul prot. gr. oriental al Branului.

In conțelegere cu comitetul parochial din Cristian.

Zernesci, 6 Ianuarie 1898.

Traian Mețianu,
prot.

Nr. 13/897

[33] 1-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea parochiei de cl. a III-a Gelmar, în protopresbiteratul Orăștiei se publică a doua oară concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch dau un venit anual sigur de 400 fl. 90 cr. în privința cărorora se pot lua informațiuni mai deaproape dela comitetul parochial și oficiul protopresbiterat.

Concurenții au a-și așterne cererile concursuale, instruite conform normelor din vigó.e, până la termenul prefapt oficiului protopresbiterat subsemnat.

Orăștie, la 22 Ianuarie 1898.

Oficiul protopresbiterat al Orăștiei în conțelegere cu comitetul parochial concernent

V. Domșa,
protopresbiter.

Nr. 110/898.

[29] 2-3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei vacante Nucet se escrie concurs pentru a doua oară cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt 233 fl. 80 cr.

Petenții au a-și așterne cererile instruite conform normelor din vigóre la subsemnatul oficiu protopresbiterat în termenul deschis.

Sibiu, 21 Ianuarie, 1898.

In conțelegere cu comitetul parochial.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. al Sibiiului.

Ioan Papiu,
protopresb.

Nr. 46/1898.

[30] 2-3

CONCURS.

Dela „Asociațiunea pentru literatura rumână și cultura poporului român“ e de conferit, începând cu anul școlar 1897—1898, un stipendiu de 20 fl. din fundațiunea „Bășota“. La acest stipendiu pot concura acei tineri gimnasisti români, cari s'au născut în Munții apuseni sau în fostul district al Năsăudului.

Cererile, provădute cu 1) atestat de botez, 2) testimoniu școlar de pe semestrul I. al anului școlar 1897—98 și 3) atestat de paupertate, se înainteză comitetului central în Sibiu (Strada Morii Nr. 8.) până la 1 Martie n. a. c.

Cererile întrate după termin nu se vor considera.

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

Din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ ținută în Sibiu la 3 Februarie 1898.

Dr. Il. Pușcariu, m. p.
vice-președ.

Dr. Beu, m. p.
secret. II.

A apărut în editura librăriei

H. Zeidner din Brașov:

Istoria patriei

și

Elemente din istoria universală

Tractată după metoda biografic pentru școlile populare

de [18] 3-3

Ioan Dariu.

Edițiunea a IV-a revădută.

Cartea această este aprobată de Inaltul minister reg. ung. cât și de Sinodul Archiecesan din Sibiu și de Consistorele din Arad, Caransebes, etc.

La cărțile școlastice din edițiunea mea servesc la 10 exemplare cu unul pe de-asupra gratis.

Din ori-ce librărie se poate procura scrierea premiată a consilier. în med. Dr. Müller, apărută în a 30-a edițiune despre

sistemul nervos

și

sexual turburat.

Espediție franco pentru 60 cr. în mărci postale.

Curt Röber,

[5] 4-49

Braunschweig.

Contra tusei

și răgușelii sunt cel mai bun mijloc bombónele Pemetefti a lui Réthy. Se află în toate farmaciile. Prețul unei doze 30 cr., 5 doze expediază franco farmacia Adler din B.-Ciaba. Numai atunci veritabile, dacă stă pe fiecare dosă subscrisura următoare: [239] 7-10

Réthy Béla
gyógyszerész.

Din Librăria Tipografiei archidiececane se pot procura:

Insoțirile de credit,

îndreptare practică

de

T. W. Raiffeisen,

traducere autorizată

de

Dr. A. Brote.

Prețul 80.

Cartea Stuparilor Săteni

de

Romul Simu, învățător

prețul 35 cr.

Librăria Tipografiei archidiececane,
Sibiu.

„CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA“

SOCIETATE PE ACȚII

Primesce depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

1. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 30 zile cu 5%.
2. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 3 (trei) luni cu 5 1/2 %.
3. Depuneri făcute de biserici, școle, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Permițând starea casei, depunerile se replătesc îndată și fara anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut. Regulamentul special pentru depuneri, la cerere, se trimite ori-și-cui gratuit. Depuneri, ridicări și anunțări, se pot face prin poșta și se rezolvă cu reîntorcerea ei.

DIRECȚIUNEA

„Cassei de păstrare în Mercurea“,

SOCIETATE PE ACȚII.

[4] 6-10

Vestitele

Semințe de flori și legumi

ale lui [13] 6-17

Mauthner

în

pachete închise, legal garantate
cu marca de apărare împotocolată

„Ursul“

se pot căpăta în toate

băcăriile și ferăriile
mai mari.

NB. Numai pentru pachetele închise, provădute cu figura ursului și signate cu numele Mauthner, cum arată figura alăturată, ia firma Edmund Mauthner în Budapesta, strada Andrássy 23, garanție deplină, că-s semințe prospete și veritabile.

Cel mai sensațional roman al literaturii moderne. In limba engleză s'a vëndut în cinci-deci de mii de esemplare. Succes colosal. Tradus în toate limbile europene. In românesce de Afin de la Tuscia a apărut acum.

TRILBY

Prețul unui
esemplar: direct
fl. 1.30. In librăriile
din monarchie fl. 1.60.
In România și străinătate 4 lei. Deposit general:
Afin de la Tuscia, tipografia
Uhrman, Temesvár Ungaria.

[31] 2-10